

ירושלים עומדת במבחן האש

כיצד חיים כיום בני הבירה בעורף שנהפך לחזית

26/5/48
875

מאת אשר לזר סופר, הארץ-ירושלים

כבר היו פרעות בירושלים בעבר, קרבנות נמלו, קרבנות יקרים ורבים. אולם מעולם לא היתה ירושלים היהודית שרויה בימי מסה כימים העוברים עליה. ימי מלחמת העולם השנייה, על כל זועזועיה לא השאירו את חותמם על ירושלים. גידולה ובנינה של עיר דוד נמשכו כסדרם באותם הימים הקשים, שבכל זאת היו ימים של התרחבות וגידול, של שגשוג, מעין התגשמות, ואעבור עליך, ואראך מתבוססת בדמך, ואומר לך: בדמך חיי, בדמך חיי.

התותחים של הלגיון הערבי להמסיר עליהם אש ללא אבחנה, והם יודעים את גודל הקטר של כל תוחת ותוחת יודעים גם את עכדות התותחים ומספרם. אל תשאלם מנין להם הדיעות הללו ואם תשנה ותאמר שאחרי אינך יודע — מיד ישימוך ללעג. כל אחד יודע ורק אתם הגדולים אינכם יודעים — יאמרו לך במקלות.

החנויות

החנויות אינן פתוחות בכל שעות היום והחנוונים אינם ממהרים למלא את תפקידם. עדיין לא הוגשמה האתראה של ועדת ירושלים לחנוונים שאינם פותחים את חנויותיהם לפי הוראותיה — כי ישללו מהם הרשויות לחלוקת מצרכים. אולם מוסדות הישוב דנים באפשרות של פתיחת חנויות מרכזיות לחלוקת מצרכי המזון החיוניים בכל שכונה ושכונה. גר אה הדבר כי צעד זה יהיה הכרחי מאחר שרוב החנוונים אינם מבינים לחומרת ה

(הסוף בעמ' 2 טור 5)

— ידועות לכל. הללו אינם מבחינים בין תינוק לבין לוחם, בין איש צבא לבין רופא, אשר כל ימיו הקדיש לרפא תחילתם, לא רק של בני עדתו אלא גם של אלה שכיום יורים אליו ממארב.

כל התושבים במערכה

כבנינה העתיקים כן בניה החדשים של ירושלים מחזיקים מעמד, ומחזיקים מעמד בתנאים קשים ביותר, תנאים שבהם כל החנוונים הם לטובת הצד שכנגד. במערכה עומדים כיום לא רק הלוחמים היהודים אלא כל תושבי ירושלים היהודים למגדול ועד קטן, מוקן ועד תינוק בעריסתו. כי האויב איננו מבחין במטרות שאליהן הוא יורה את פגזי תותחיו. איש איש וסכלו שלו, ואיש איש יודע כיצד לסבול את המכות הקשות הניתכות עליו השכם והערב. עוד לא היה בעולם כציבור היהודי שלמי על רוב גוונים לשמש מטרה להרעשת תותחים על ידי צבא סדיר, מצד יד בצידוד חדיש ומאומן על ידי קצינים בריטים. מסאר הקיסרות הבריטית. ירושלים יכולה לה למערכה כבודה זו.

העובר בימים אלה ברחובות ירושלים, אשר צפיפותם התמעטה במדה ניכרת, תמה ושואל — האמנם נתונה ירושלים במערכה? האמנם העיר ירושלים נלחמת או שרק מלחמה מתנהלת בשעריה? והתשר בה ברורה: ירושלים היא הנלחמת באויב ומכה בו. מסלעי ירושלים שאבו גני ירושלים את אונם ומבונה ירושלים — את חוזק אמונתם. תינוקות של בית רבן בטלים מתלמודם בבתי הספר, אך אינם בטלים לגמרי מתלמוד תורה. הם לומדים במקלטים, בחדרי המדרגות ובדירות שבקומות הקרקע, ובין לימוד ללימוד עוסקים הזאטוטים ב"סולישיקה" וב"אסטרטגיה". הפעוטות יודעים כל דבר לפני שהשמועה מגיעה להוריהם; הם יודעים בדיוק אימתי צריכה להיות "הפסקה של המלחמה" ואימתי יתורו לועזי

ואמנם באותם הימים היה ירושלים לים בדמים, ואם ירושלים יכולה לעמוד במבחן המערכה הנטושה ב"שעריה ולהדוף אחור את גלי ההתקפות — הרי שכחה נובע מן העודף שנרכש בימי המלחמה. לאחר שנות השובע של ימי המלחמה, שנות ה"שובע שבאו עקב מציאותם של חיילי צבאות זרים בירושלים — יש בכחה של ירושלים לכלכל את חייליה שלה, את מגיניה ולהגן על בניה.

ירושלים ידעה את הגורל הצפוי לה מיד, אויבי המפעל היהודי ומידי עויני הציונות המתגשמת. ירושלים התכוננה למצב זה, והתכונה הזאת עלתה לה לירושלים בעשרות קרבנות יקרים ביותר, כי ירושלים היתה הראשונה לשתות מכוס התרעלה שהרעילו לנו בעלי השררה ה"אחרונה, המנדטורית, ההתנקשות בחיי ירושלים היתה קשה וקשה שבעתיים ה"מערכה בה עומדת כיום ירושלים. האויב הוא אכזרי ושיטותיו של "העם האציל"

ירושלים עומדת במבחן האש

(סוף מעמי 1)

שעה ועל ידי הסגירה הבלתי מוצדקת של החנויות הם גורמים לבהלה המרפה את ידי העומדים בשער המערכה.

אספקת המים נכנסה למס- לולה הסדיר ואלה העוסקים בדבר ראויים להוקרת הי- שוב היהודי כולו בירושלים. על אף ההרעשות הבלתי סוסקות - חלוקת המים היא מסודרת בשעות קבועות וב- מקומות חלוקה קבועים בו- רות המים שבשכונות מרם נסתחו והם מכילים ריזרבה של מים שתמספיק לכל חדשי הקיץ. לפי החלוקה הנוכחית.

החלוקה היא במנות קצובות של שני גאלונים מים לנפש. לצרכי חלוקת מנות המים - סודר מסקד מיוחד של התוש- בים לפי מספר הנפשות שבכל בית. ההרשמה נעשתה על ידי סקחים מיוחדים הממונים על כל בית ובית, ובאמצע עותם חולקו כרטיסי מים, כמספר הנפ- שות שבכל בית.

ועדת ירושלים עשתה מעשה רב בהס- ברת המצב לתושבי ירושלים הנצורה. בכל יום מופיע בוליטין חדשות יהסבי- רותי הכולל את הידיעות האחרונות על המצב בחזיתות הארץ וכן ידיעות על הנעשה בעולם המדיני. בבוליטין - אשר סקחים מחלקים אותו חנם לכל דורש ובכל השכונות, באות גם הודעות ועדת ירו- שלים, ועדת האספקה ברבר חלוקת הי- מצרכים השונים ומקומות חלוקתם וסד- ריהם. זהו המכשיר היחיד שבידי הי- מוסדות להסברת המצב לכל תושבי הי- עיר.

קשה מצב אספקת החשמל

המצב באספקת החשמל למאור ילחעי- שיה בירושלים קשה ביותר. רק עוד ימים ספורים נותרו עד שגם השירות המקוצץ של חברת החשמל הירושלמית ייפסק אם לא יובא דלק לעיר. נציגי הי- צלב האדום הודיעו למנהל חברת החשי- מל הירושלמית כי הם מוכנים לקבל תחת פיקוחם את תחנת הכח וגם את הבאת הדלק לירושלים. על ידי הנפת דגל הצלב האדום על רכבת מיוחדת שתעביר את הדלק לירושלים. נציגי היהודים הכי- עו אח הסכמתם לסידור זה והבטיחו את חסינותו של הדגל של הצלב האדום הי- בינלאומי ולאפשר על ידי כך את חידוש האספקה הסדירה של חשמל לירושלים, אולם הערבים מטעמים הנראים רק להם סרם הביעי את הסכמתם לסידור זה או- יותר זכוני הסכימו בעל פה אך נמנעו ממתן החתיבות בכתב לשמור על חסי- גותה של הרכבת אשר תביא את הדלק לירושלים.

תחנת הכח של חברת החשמל נמצאת תחת פיקוח הצלב האדום הבינלאומי ובי- חסות ועדת שביחת הנשק מטעם מועצת הבטחון של או"מ, אולם העמדת תחנת הכח תחת חסות מסוימת איננה פותרת את בעית אספקת הדלק למכוונות של תחנת הכח. חברת החשמל הירושלמית מספקת חשמל לא רק לירושלים אלא גם לעיירות הנוצרות: בית לחם, בית גאלה, רמאללה, ביר זית, ולישובים היהודים קריח ענבים, מעלה החמשה, גבעת שאול ושכונות מערב ירושלים. נראה הדבר כי פעולות משלחת הצלב האדום בשטח זה סרם הוכתרו בהצלחה. חוסר אספקת הי- חשמל פוגע לא רק בהארתה של ירושי- לים בלילות אלא ובעיקר בעקרות הבית

ובאפית הלחם.

אפית הלחם

אפית הלחם בירושלים מרוכזת כעת בשלש המאפיות הגדולות וחברת החשמל מספקת להם חשמל, אם כי בצמצום רב. עם הוצאת המאפיה הגדולה של רמת רחל ליד השוק יש צורך בהרחבת אפי- שריות הייצור של המאפיות הגדולות האחרות - ברמן, אנג'ל ופאג'. המא- פיות החלו אופות ככרנת לחם עגולות - זו הפעם הראשונה מזה שנים ועל ידי כך הושג צמצום נוסף בתצרוכת החשמל והושגה שמירה טובה יותר על טריות הלחם.

עקרות הבית "מסתדרות" גם בלי חשי- מל ובלי נפט. בתערוכה מינחדת שנערכה באולם בית הבריאות שטראוס הוצגו לראוה אפשרויות על התקנת תנורי ביי- שול עם גורי עצים, נסורת ושביבים, וכיום, בעברך ברחובות העיר מתמרים ענני עשן מארובות...

העורף - משען נאמן לחזית

העורף הירושלמי איננו מכויב במסי- רותו ובכח סבלו. העורף הירושלמי הוא משענת נאמנה לכחות החזית הנמצאים בתוך העורף עצמו, כי ירושלים כולה היתה לחזית אחת גדולה, בה נלחמים על נפשם וקיומם יותר ממאה אלף יהודי- דים בכוחות הודון הפולשים. אנשי הצבא היהודים מנחיתים מהלומות כבדות על האויב הפולש והעורף היהודי זה העורף הקשה והנוקשה איננו מכויב. הוא עומד במבחן האש אף כי מעוררו לא נתנסה בו. ומידת הגבורה של תושבי הרובע היהודי בעיר העתיקה, שם עומדים רק אלף וארבע מאות יהודים, בהם מספר לא קטן של נשים וילדים מול אויב הי- מונה יותר משלשים אלף צמאי דם, ובי- שערי ירושלים החדשה - נעצרו כל כחות האויב על שרינו וצידו הבריטי וכל נסיונותיהם לפרוץ לתוך ירושלים היהודית על להם בקרבנות עצומים וק- שים.

ירושלים מקיימת את הצו ההיסטורי: בדמיון - חיי ירושלים היהודית חיה ותחיה. לא יהיה חרבן שלישי של בירת ארץ ישראל.